

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de condamnatul Guțan Igor prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Florești din 11 februarie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Guțan Igor Sava, născut la 09 noiembrie 1971, originar și domiciliat în s. Rădulenii Vechi, r-nul Florești.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 13.01.2014 - 11.02.2014 – (prima instanță)*
- 2. 07.03.2014 - 25.06.2014; 05.12.2014 – 25.03.2015 (instanța de recurs)*
- 3. 06.08.2014 - 11.11.2014; 13.10.2015 – 25.11.2015 (instanța de recurs extraordinar).*

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Florești din 11 februarie 2014, Guțan Igor a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal, la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani (**cauza fiind examinată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală**).

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Guțan Igor, deținând permisul de conducere nr. 028300275, eliberat la 26.03.2002 de SEET Florești, la 09 decembrie 2013, în jurul orei 00:30, conducând automobilul de model „Hyndai Matrix”, cu n/î FR AP 499, prin s. Lunga, r-nul Florești, încălcând prevederile pct. 11 lit. j) din Regulamentul Circulației Rutiere, fiind suspectat de faptul că conducea mijlocul de transport în stare de ebrietate alcoolică, a fost stopat de colaboratorii de poliție, inspectori inferiori de patrulare Nord al Plutonului Soroca-Florești, Ursati Ivan și

Apreutesei Mihail, la propunerea căroră de a-i fi prelevate probele de aer și biologice, a refuzat de la testarea alcooloșcopică și de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, și de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical.

3. Sentința a fost atacată cu recursuri de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare.

În motivarea cerințelor sale inculpatul a invocat următoarele:

- nu se consideră vinovat de fapta ce i-a fost incriminată, deoarece dînsul a refuzat doar să sufle în alcotester, dar nu și să-i fie prelevate probe biologice în vederea constatării alcoolemiei, fapt confirmat și de martorul A.Tintiuc;

- în acțiunile sale lipsesc elementele componente de infracțiune, și anume latura obiectivă și subiectivă, deoarece agentul constatator a ignorat prevederile legale și nu a documentat corect cazul, fiindcă la momentul cînd a fost adus la instituția medicală, dînsul nu avea nici un statut, nu i s-a întocmit proces-verbal de testare alcoolică, nu i-au fost aduse la cunoștință drepturile și obligațiile;

- a refuzat testarea alcooloșcopică din motiv că lucrătorul medical nu a respectat prevederile art. 10 lit. d) din Regulamentul privind modul de testare alcooloșcopică și examinare medicală, refuzîndu-i în colectarea probelor biologice;

- cererea privind examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală semnată de dînsul în instanța de fond, a fost întocmită de avocatul ce i-a apărat interesele, care nu i-a explicat esența acesteia;

- instanța aplicîndu-i pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității incorect i-a stabilit și pedeapsa complementară cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pe cînd aceasta în cazul său nu era obligatorie;

- instanța nu a ținut cont de recomandarea privind judecarea cauzelor penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 iunie 2014, a fost respins recursul inculpatului, ca depus peste termen.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a indicat că recursul urma a fi considerat ca depus peste termen, deoarece la 11.02.2014 inculpatului i-a fost înmînată sub recipisă copia sentinței motivate, iar recursul a fost depus de ultimul la 27.02.2014, adică după data expirării termenului prevăzut de lege, astfel inculpatul a omis termenul de 15 zile de declarare a recursului, prevăzut la art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală.

6. Decizia instanței de recurs a fost atacată cu recurs în anulare de către condamnat, care, invocînd temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță.

În motivarea cerințelor sale condamnatul a indicat că recursul ordinar a fost declarat în termenul prevăzut de lege, recursul fiind depus la 27.02.2014, adică în termen, concluzia instanței că recursul era declarat peste termen fiind neîntemeiată, în rest repetînd aceleași motive ca și în recurs, descrise la pct. 3 al prezentei hotărîri.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 11 noiembrie 2014, a fost admis recursul declarat, casată decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei în ordine de recurs în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs extraordinar a indicat că recurentul a invocat ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce a afectat hotărîrea atacată faptul că, instanța de recurs, neîntemeiat a respins ca depus peste termen recursul ordinar declarat de dînsul.

Din materialele cauzei rezulta că, instanța de recurs a decis că recurentul a declarat recursul cu depășirea termenului prevăzut de art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală.

Conform prevederilor art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de recurs împotriva hotărîrilor pentru care legea nu prevede calea de atac apelul este de 15 zile de la data pronunțării hotărîrii, iar data de la care curge termenul recursului reieșind din dispoziția alin. (2) al normei date se reglementează de prevederile art. art. 402-407 Cod de procedură penală.

După cum rezultă din dovada de primire (f.d. 65), inculpatului i-a fost înmînată sentința la data pronunțării acesteia - 11.02.2014, dînsul declarînd recurs la 27.02.2014.

Potrivit art. 231 alin. (2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, iar la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Reieșind din dispoziția sus menționată, s-a constatat că concluzia instanței, precum că recursul ordinar al inculpatului a fost depus peste termen era incorectă, la pronunțarea căreia instanța nu a ținut cont de prevederile art. art. 231, 439 Cod de procedură penală și anume, că la curgerea termenului nu se ia în calcul data pronunțării sentinței și nici ultima zi cînd acesta se împlinește.

Astfel, instanța de recurs ordinar a admis o eroare procesuală pe care instanța de recurs extraordinar a apreciat-o ca viciu fundamental, care a afectat hotărîrea pronunțată și care nu putea fi corectată în ordinea recursului în anulare.

În asemenea condiții, decizia instanței de recurs ordinar a fost casată total, cu trimiterea cauzei în aceeași instanță pentru judecare în ordinea recursului ordinar.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 martie 2015, care a fost pronunțată integral la aceeași dată, au fost respinse ca nefondate recursurile ordinare declarate.

10. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a indicat că prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, procedură acceptată de către inculpat în corespundere cu alin. (3) al respectivei norme, prin cererea depusă pînă la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate fapta imputată prin învinuirea formulată din rechizitoriu, ea fiind înaintată instanței de fond pentru soluționare de către apărător, cărui inculpatul i-a acordat deplină încredere, fapt confirmat în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d.56; 58-59).

Respectiv, chestionându-l pe Guțan Igor în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, instanța în corespundere cu art. 364¹ alin. (4) Cod de procedură penală, prin încheierea protocolară din 28.01.2014 i-a admis cererea reieșind din faptul că, din probele administrate rezulta că fapta imputată era dovedită, iar în cauză erau suficiente date cu privire la personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului, el recunoscându-și integral vinovăția (f.d.60).

De rând cu aceasta, instanța a dispus și cercetarea bazei probante, administrată pe caz, recunoscută de inculpat și inclusă în procesul-verbal al ședinței de judecată, în rezultat concluzionându-i vinovăția în fapta incriminată.

Potrivit materialelor cauzei penale, atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare în instanța de fond, inculpatul a recunoscut integral fapta săvârșită, depunând declarații benevole în ce privește circumstanțele comiterii ei, împrejurările expuse coroborând întru totul cu ansamblul probelor administrate în prezenta cauză, cărora instanța de fond le-a dat o apreciere obiectivă, conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al concludenței, utilității, pertinentei, veridicității și coroborării reciproce.

Ulterior, după ce a fost stabilită pedeapsa penală, în special cea complementară, privind privarea dreptului de a conduce mijloacele de transport, inculpatul a contestat fondul cauzei în aspectul nerecunoașterii vinovăției și lipsei probelor ce ar demonstra fapta comisă.

Respingând în acest sens argumentul formulat de inculpat, instanța de recurs a menționat că poziția aleasă în recurs contravine întru totul aspectelor de fapt a cauzei penale, reieșind din aceea că la momentul finisării urmăririi penale și luării cunoștinței cu probele administrate, partea apărării nu și-a exercitat dreptul de a formula în corespundere cu art. 293 alin. (6) Cod de procedură penală careva cereri sau demersuri, precum nu a expus nici obiecții în vederea dezacordului cu baza probantă administrată pe caz. Aceasta, în corespundere cu prevederile art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, a determinat pierderea dreptului de a obiecta asupra legalității dobândirii probelor, or în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

De rând cu aceasta a fost considerată inacceptabilă și cerința rejudecării cauzei de către instanța de fond, pe pretinsa încălcare a procedurii de examinare, or partea apărării n-a invocat temeiurile de drept ce ar întemeia soluția în acest sens. Argumentul inducerii inculpatului în eroare de către apărător, la momentul depunerii cererii de examinare a cauzei în sensul art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, a fost apreciat drept o încercare de a evita răspunderea penală, deoarece careva date veridice în acest sens inculpatul n-a prezentat, pe perioada ce s-a scurs necontestând legalitatea respectivelor acțiuni.

Totodată, s-a menționat că instanța se pronunță printr-o încheiere, prin care dispune judecarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Potrivit alin. (4) al art. 364¹ și art. 342 alin. (3) Cod de procedură penală, încheierea, prin care instanța admite cererea inculpatului privind judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, se adoptă de către judecător și se include în procesul-verbal al ședinței de judecată, încheierea nefiind

susceptibilă de a fi atacată. Din momentul pronunțării încheierii, inculpatul și apărătorul lui nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate. Dacă, eventual, inculpatul ori apărătorul lui, după adoptarea încheierii privind admiterea cererii de judecare în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală, în timpul audierii ori după aceasta, renunță la procedura simplificată, instanța, prin încheiere protocolară, va indica că renunțarea nu poate fi admisă.

În acest context instanța de recurs a indicat, că opțiunea părții apărării referitor la renunțarea examinării cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, precum și solicitarea administrării de noi probe, era inacceptabilă, motiv pentru care recursul declarat în acest sens a fost respins ca nefondat.

Referitor la pedeapsa numită, instanța de recurs a concluzionat că, constatînd cu certitudine vinovăția inculpatului în fapta comisă, instanța, la stabilirea pedepsei penale, a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61, 75 și în special 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care determină scopul ei și criteriile generale de individualizare. De rînd cu aceasta, instanța a ținut cont și de circumstanțele atenuante ale cauzei cum sunt caracteristica pozitivă de la locul de trai, recunoașterea vinovăției, căința sinceră, lipsa antecedentelor penale, stabilindu-i prin coroborare cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa muncii neremunerate în folosul comunității, or tocmai în legătură cu aceste împrejurări, inculpatul a beneficiat de reducerea pedepsei penale principale. Cît privește pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de patru ani, ea fiind obligatorie potrivit sancțiunii art. 264¹ alin. (3) Cod penal, aceasta nu putea fi înlăturată precum o solicita recurentul.

11. Hotărîrile instanțelor de fond și recurs sunt atacate cu recurs în anulare de către condamnat, care solicită casarea acestora cu dispunerea rejudecării cauzei potrivit regulilor generale.

În motivarea cerințelor sale recurentul indică încălcarea dreptului la un proces echitabil, care s-a manifestat prin următoarele:

- cererea de judecare a cauzei în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, nu a fost scrisă de el personal, ci de avocatul său și el nu a recunoscut integral faptele invocate în rechizitoriu (refuzul prelevării de probe biologice);

- instanța de recurs a omis să examineze recursul și în afara temeiurilor invocate, în sensul că urma să stabilească că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate a fost viciată din motivul încălcării la faza de urmărire penală a normelor imperative din Codul de procedură penală (încălcări care nu au fost indicate concret).

11.1. Pe cauză este depusă referință de către procuror, care se pronunță pentru inadmisibilitatea acestuia din motiv că este vădit neîntemeiat.

Astfel, se indică că recurentul își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, ceea ce nu constituie temei de recurs prevăzut la art. 453 Cod de procedură penală, astfel criticile formulate de recurent nu sunt motivate sub aspectul casării hotărîrii recurate în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei. Totodată, lucrul efectuat de instanțele de fond și recurs este guvernat de principiul lucrului judecat și pentru redeschiderea procesului nu sunt prezente temeiuri prevăzute de art. 4 din Protocolul nr. 7 al CEDO.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 453 Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată este o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Astfel, Colegiul penal apreciază critic argumentele recurentului privind omisiunea instanței de recurs ordinar de a constata încălcările procedurale comise la acceptarea examinării cauzei de către instanța de fond în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

În acest sens se constată că criticile formulate de recurent au constituit obiect de examinare în cadrul instanței de recurs ordinar, care întemeiat a concluzionat că prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de către inculpat în corespundere cu alin. (3) al art. 364¹ Cod de procedură penală, prin cererea depusă până la începerea cercetării judecătorești, potrivit căreia el a recunoscut în totalitate fapta imputată prin învinuirea formulată din rechizitoriu, ea fiind înaintată instanței de fond pentru soluționare de către apărător, cărui inculpatul i-a acordat deplină încredere și pe care inculpatul a susținut-o pe deplin.

Respectiv, chestionându-l pe Guțan Igor în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, instanța în corespundere cu art. 364¹ alin. (4) Cod de procedură penală, prin încheierea protocolară din 28.01.2014 i-a admis cererea reieșind din faptul, că din probele administrate rezulta că fapta imputată era dovedită, iar în cauză erau suficiente date cu privire la personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului, el recunoscându-și integral vinovăția (f.d.60).

La fel, instanța de recurs ordinar întemeiat a constatat lipsa cărorva încălcări în faza de urmărire penală și ulterior, în faza judecării cauzei, care ar împiedica judecata în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și pe cale de consecință întemeiat s-a concluzionat că opțiunea de judecare a cauzei în baza procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, care a fost solicitată de apărare și acceptată de către instanța de fond nu putea fi revăzută.

Reieșind din cele expuse Colegiul penal reține că argumentele expuse de recurent au fost anterior invocate și pe deplin examinate de către instanța de recurs ordinar, care, apreciind toate probele din dosar, examinîndu-le în ansamblu, motivat s-a expus asupra netemeinicii lor, hotărârile contestate nefiind afectate de un viciu fundamental.

Astfel, potrivit prevederilor art. 456 alin. (1), raportat la art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului în anulare declarat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) și 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de condamnatul Guțan Igor împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 martie 2015, în cauza penală în privința lui *Guțan Igor Sava*, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru